

Службене тајне крију непријатне истине

Отако је објављено да истиче мандат заштитника грађана Саше Јанковића, а нека министарства изменом закона тражила смањивање надлежности те институције, проценат извршења препорука омбудсмана нагло опада. „Администрација тестира снагу институције и тражи простор да избегава препоруке, а омбудсман нема право да пресуди, нареди, укине, ухапси, него само снагом аргумената и ауторитета, препоруком да утиче да орган власти нешто уради“, каже за НИН Јанковић.

У више од 500 случајева прошле године органи власти су на само обавештење да је омбудсман добио притужбу на њихов рад, исправљали грешку. У више од 200 случајева вођен је поступак, и дате су препоруке за њихово исправљање. И до практично пре месец дана проценат извршења препорука је био изнад 70 одсто.

Али, власт сада опструира рад институције омбудсмана. Које и зашто смета јака институција?

Никоме ко је на власти контрола није претерано драга, а сви који имају разлога да због контроле брину, радије би били без ње. Делови администрације почели су са тихом опструкцијом, сарадњу са заштитником више не сматрају приоритетом. По закону, најкасније шест месеци пре краја мандата треба да почне процедура за избор наредног заштитника, а процедура је почела тек пре неколико дана, под притиском јавности. Ако истиче мандат актуелног заштитника, а нема избора наредног у Народној скупштини, то слаби позицију институције пред администрацијом.

Директор БИА одбио је да ослободи обавезе чувања службене тајне све дока одбране на суђењу за покушај убиства Вука Драшковића у Будви? БИА се крије иза службене тајне?

Не бих о судском поступку који је у току, али чињеница је да се, и то не

само у БИА, иза ознака поверљивости често налазе документи са подацима за које преовлађује интерес јавности да их зна. Закон о тајности података донет 2009. године није заживео. Тајне се у пракси и даље означавају по застарелим правилима, нема довољ-

ВЕСНА ПАЛИЋ

но контроле да ли се тајност користи као средство за заштиту од непријатне истине.

Европска комисија у свом извештају отварање досјеа наводи као проблем. Хоће ли досјеа бити отворена под притиском ЕУ?

Отварање досјеа унутрашњих непријатеља из тоталитарног периода потребно је пре свега нама самима, ради осветљавања блиске историје и враћања правде жртвама злоупотреба служби. Кад год смо се приближили моменту отварања досјеа десило се нешто што је тај процес вратило на почетак. И то није случајно. Многи ефекти отварања досјеа, који би били остварени да је то учињено на време, су неповратно изгубљени. Али користи би још увек могло да буде, ако се то учини на прави начин.

Т. Николић Ђаковић ■

ПОТРЕБНО
ОТВАРАЊЕ ДОСЈЕА
УНУТРАШЊИХ
НЕПРИЈАТЕЉА ИЗ
ТОТАЛИТАРНОГ
ПЕРИОДА